

- Factsheet opinieonderzoek -

- **Ouders leren kinderen voor zichzelf opkomen**
  - **Zelfbeheersing is nog belangrijker**

Bijlage bij het boek

***De grenzeloze generatie
en de eeuwige jeugd van hun opvoeders***

Amsterdam, 30 november 2009

drs. Martijn Lampert

drs. Frits Spangenberg

Opinieonderzoek bij *De grenzeloze generatie*

In het boek *De grenzeloze generatie en de eeuwige jeugd van hun opvoeders* brengen Frits Spangenberg en Martijn Lampert de ontwikkeling van de jongste generatie en hun opvoeders in kaart op basis van ruim een decennium aan waardenonderzoek door Motivaction. Ook komen in het boek diverse experts en toekomstdenkers aan het woord.

In een separaat opinieonderzoek is nagegaan in hoeverre de bevindingen van het boek leven bij de bevolking. Ook is onderzocht hoe Nederlanders op basis van eigen ervaringen aankijken tegen de 'grenzeloze generatie' van 15 tot 23 jaar, en hoe zij aankijken tegen hedendaagse ouders van kinderen onder de 18.

Het onderzoek is gebaseerd op een online vragenlijst onder een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking van 18 tot en met 70 jaar (n=1055). De dataverzameling vond plaats in de periode van 12 tot en met 15 november.

Hierna volgen een samenvatting, de belangrijkste onderzoeksresultaten en de onderzoeksverantwoording.

Samenvatting onderzoek

- **Ouders leren kinderen voor zichzelf op te komen**
- **Bevolking vindt zelfbeheersing nog belangrijker**

Uit het opinieonderzoek blijkt dat veel bevindingen uit het boek *De grenzeloze generatie* ook door de bevolking als kenmerkend gezien worden voor jongeren die men zélf kent uit de eigen familie of buurt.

De jongeren van de grenzeloze generatie zijn, zo blijkt uit dit onderzoek, gericht op uiterlijk, merken, netwerken en kicks. Dit komt overeen met de mentaliteitsanalyses uit het boek. Zij zijn niet spaarzaam, weinig betrokken, niet milieubewust en niet geduldig. Opvallend is dat dit ook door jongeren zelf zo wordt gezien. Zij denken hetzelfde over hun eigen generatie als de andere Nederlanders denken over jongeren.

Ouders hebben het beste met hun kinderen voor, zijn bezorgd en leren kinderen voor zichzelf op te komen. Zij zijn niet streng voor hun kinderen en hebben te weinig tijd. Ook jongeren zeggen dit over ouders van nu die zij kennen.

Volgens een meerderheid van de bevolking is de opvoeding anno 2009 te vrij en ingewikkelder dan vroeger. Opvallend is dat Nederlanders signaleren dat ouders hun kinderen vooral leren om voor zichzelf op te komen, maar het nog belangrijker vinden dat kinderen zichzelf leren beheersen. Dat wordt kinderen veel minder geleerd en hier is weinig aandacht voor.

In het boek *De grenzeloze generatie* wordt duidelijk wat de persoonlijke en maatschappelijke consequenties zijn van de gebrekkige overdracht van zelfbeheersing en het nemen van verantwoordelijkheid. Dit leidt onder meer tot schooluitval, obesitas, agressie, alcoholmisbruik, een focus op uiterlijkheden en toenemend onbehagen. En een toenemend beroep op de jeugdzorg. Een leger hulpverleners en een veelheid aan regels krijgen de problemen maar niet onder controle.

Onze samenleving verwaarloost de jeugd én haar eigen toekomst door een gebrekkige overdracht van basiswaarden. Het is de ambitie van de auteurs om meer maatschappelijke schade en onbehagen voor te zijn door het aangaan van een maatschappelijk debat. Het boek biedt naast scherp inzicht in een urgent maatschappelijk vraagstuk ook visies, acties en oplossingsrichtingen voor de toekomst.

Bevindingen over de grenzeloze generatie

In het onderzoek is gevraagd hoe men aankijkt tegen jongeren van 15 tot 23 jaar. Bij het beantwoorden van de vragen hebben de deelnemers jongeren in gedachten genomen die zij zelf kennen, bijvoorbeeld in hun buurt of familie. Als men zelf 15 tot 23 jaar was, is gevraagd om te denken aan jongeren die men kent.

Jongeren zijn gericht op uiterlijk, merken, netwerken en kicks

Uit het onderzoek blijkt dat de overgrote meerderheid stelt dat de jongeren die zij kennen gericht zijn op uiterlijk (88%), merken (85%), vrienden (89%), nieuwe technologieën (93%), genieten (81%), netwerken (77%), het ervaren van kicks (66%) en seks (66%). Ook stelt 82% dat de jongeren die zij kennen worden beïnvloed door de televisie (82%), eigenwijs zijn (76%), bij de dag leven (69%), opstaan voor vernieuwing (61%) en verwend zijn (64%).

Jongeren zijn niet spaarzaam, betrokken, geduldig, hebben weinig normbesef

Daarnaast blijkt dat veel mensen stellen dat jongeren *niet* spaarzaam zijn (66%), niet geïnteresseerd in politiek (59%), niet geduldig (55%), niet betrokken zijn bij de buurt (51%), geen respect hebben voor gezag (49%) en geen hoog normbesef hebben (46%). Ook hebben jongeren volgens een aanzienlijke groep geen respect voor leraren (44%), zijn ze niet bezig met gezond leven (44%), zijn ze niet milieubewust ingesteld (42%), niet solidair met zwakkeren (40%) en kunnen ze niet goed omgaan met tegenslag (43%).

Jongeren denken hetzelfde over jongeren als anderen

Opvallend is dat jongeren van de grenzeloze generatie zelf nagenoeg hetzelfde denken over jongeren als de rest van de populatie. Ook zij stellen dat jongeren niet spaarzaam zijn, niet milieubewust en niet politiek geïnteresseerd. Jongeren geven evenals de rest van de populatie aan dat de jongeren die zij kennen gericht zijn op het uiterlijk, genieten, netwerken, nieuwe technologie, merken, seks en dat zij worden beïnvloed door de televisie.

Bevindingen over ouders van nu

In het onderzoek is tevens gevraagd naar hoe men aankijkt tegen ouders van kinderen onder de 18. Bij het beantwoorden van de vragen hebben de respondenten ouders van kinderen onder de 18 in gedachten genomen die zij zelf kennen, bijvoorbeeld in hun buurt of familie. Als men zelf ouder van een kind onder de 18 was, is gevraagd om te denken aan ouders die men kent.

Ouders hebben het beste met hun kinderen voor, zijn bezorgd en leren kinderen voor zichzelf op te komen

Op veel punten is de bevolking positief over de ouders die zij kennen. Een ruime meerderheid stelt dat ouders van hun kinderen houden (86%), het beste voorhebben met hun kinderen (82%), het druk hebben (79%), het soms moeilijk hebben met de opvoeding (77%), ze bezorgd zijn over hun kinderen (76%), hun kinderen vrijer opvoeden dan zij zelf zijn opgevoed (72%), hun kinderen leren voor zichzelf op te komen (65%), hun kinderen genoeg kansen geven (65%) en hun kinderen verwennen (64%).

Ouders zijn niet streng en hebben te weinig tijd

Aan de andere kant blijkt dat Nederlanders niét vinden dat ouders hun kinderen strenger opvoeden dan zij zelf zijn opgevoed (63%), niet vinden dat ouders te streng zijn (58%) en niet vinden dat zij genoeg tijd hebben voor hun kinderen (41%). Over of ouders genoeg grenzen stellen naar hun kinderen, goed samenwerken met de leraren van hun kinderen, hun kinderen leren om tot 10 te tellen voordat je reageert en hun kinderen leren om zichzelf te beheersen zijn de meningen duidelijk minder expliciet (respectievelijk 41%, 42%, 38%, en 41% antwoordt hier "er tussenin". Een aanzienlijke groep van 35% stelt dat ouders hun kinderen niet leren om tot 10 te tellen voor je reageert (27% zegt van wel) en 31% stelt dat ouders niet goed grenzen kunnen stellen naar hun kinderen (28% zegt van wel).

Jongeren denken hetzelfde over ouders als anderen

Jongeren van de grenzeloze generatie vinden net als de rest van de populatie dat ouders niet te streng zijn voor hun kinderen en zijn sterk van mening dat ouders hun kinderen niet strenger opvoeden dan dat zij zelf zijn opgevoed. Ook geven zij aan dat ouders het beste voorhebben met hun kinderen, het soms moeilijk hebben met de opvoeding en het te druk hebben.

Opinies over opvoeding

Opvoeding te vrij en ingewikkelder geworden

Zelfbeheersing belangrijk voor kinderen, maar opkomen voor jezelf ook

In het onderzoek zijn ook een aantal stellingen opgenomen over opvoeding. Een meerderheid van 63% is van mening dat kinderen in Nederland te vrij worden opgevoed (12% is het oneens). Bijna evenveel mensen (62%) geven aan dat het opvoeden van kinderen nu ingewikkelder is dan vroeger (15% is het oneens). Iets meer dan de helft (52%) is het oneens met de stelling dat opvoeden uitsluitend een zaak van ouders is en dat zich daar verder niemand zich mee mag bemoeien (18% is het eens). 71% is van mening dat leraren een belangrijke rol spelen bij de opvoeding (5% is het oneens).

Tot slot blijkt dat een meerderheid van 67% zegt dat kinderen vooral moeten leren om goed voor zichzelf op te komen en zelfstandig te zijn (6% is het oneens). Een nog grotere groep van 75% van de Nederlanders is van mening dat kinderen vooral moeten leren om zichzelf te beheersen en geduldig te zijn (5% is het oneens).

Methode van onderzoek

Het onderzoek is gebaseerd op een vragenlijst onder een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking van 18 tot en met 70 jaar (n=1055).

De dataverzameling vond plaats in de periode van 12 tot en met 15 november. Voor de dataverzameling is gebruikgemaakt van het StemPunt.nu-panel van Motivaction (www.stempunt.nu) waaraan nu ruim 80.000 Nederlanders deelnemen.

Bij de steekproeftrekking is gebruikgemaakt van propensitysampling, een techniek om tot een zo representatief mogelijke bruto steekproef te komen op een groot aantal variabelen, waaronder Mentality-milieu (waardenoriëntaties), en waarbij ook rekening wordt gehouden met de responsgeneigdheid van de panelleden (panelleden met een lage responsgeneigdheid worden oversampled in de bruto steekproef). De netto steekproef is vervolgens propensity gewogen voor opleiding, leeftijd, geslacht, Nielsen-regio en Mentality-milieu (waardenoriëntaties).

Informatie

Voor nadere toelichting bij het onderzoek kunt u contact opnemen met:

Martijn Lampert
m.lampert@motivaction.nl

Frits Spangenberg
f.spangenberg@motivaction.nl

MOTIVACTION

research and strategy

Postbus 15262

1001 MG AMSTERDAM

Marnixkade 109 F

1015 ZL AMSTERDAM

T +31 (0)20 589 83 83

F +31 (0)20 589 83 00

W www.motivaction.nl